

Pedagogi

HAAGA-HELIA Ammatillisen opettajakorkeakoulun tiedotuslehti

HAAGA-HELIA
ammattikorkeakoulu

AMMATILLINEN OPETTAJAKORKEAKOULU

Pedagogi

2/2009

2

Pääkirjoitus
Jari Laukia

3

Opintojen
edistämisen
haasteet

4

"Sellainen
demokraattinen
juttu"

5

Rajaton
oppiminen

6

Matka
ammattillisen
erityisopetuksen
arkeen

7

Polunrakentajat
monikulttuurisessa
koulumaailmassa

KAIKILLA MAHDOLLISUUS OPPIMISEEN

Vuosittain pyydämme palautetta opettajaopiskelijoilta toiminnastamme. Yksi kysymys jota opettajaopiskelijat arvioivat on, onko opettajankoulutus antanut valmiuksia kohdata erilaisia oppijoita. Pitkään tuo kysymys sai arviointipalautteen kaikkein huonoimmat arviot.

Muutaman viime vuoden aikana arviot ovat parantuneet, ne ovat nyt vähintään hyvää keskitasoa. Olemme toteuttaneet erityispedagogiikkaan liittyviä täydennyskoulutuksia useamman vuoden ajan. Lisäksi meillä on ollut onni saada opettajakorkeakouluun erityispedagogiikan asiantuntemusta siten, että olemme voineet organisoida ammatillista erityisopettajankoulutusta ulkopuolisen rahoituksen turvin. Erityisopettajankoulutuksen asiantuntemus on säteillyt myös muuhun opettajankoulutukseen. Jatkossa voimme toteuttaa ammatillista erityisopettajankoulutusta harjintamme ja tarpeen mukaan yksikköhintaisen aloituspaikkamäärämme puitteissa. HAAGA-HELIA pystyy entistä vaikuttavampaan opetukseen myös opettajankoulutuksen alueella.

Miksi me kysymme tuon arviointikysymyksen? Asetuksessa todetaan että ammatillisen opettajankoulutuksen yhtenä tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia kohdata erilaisia oppijoita. Lähtökohtanamme on myös se, että kaikilla on mahdollisuus oppimiseen ja että opiskelijoilla on erilaisia valmiuksia ja tapoja oppia. Yksi hahmottelemamme opettajan osaamisalue on, että hän osaa tunnistaa erilaisia oppimisen tapoja ja pystyy reagoimaan niihin (ops).

Jos minulta aikoinaan opiskellessani opettajaopintoja olisi kysytty tuo kysymys, niin en olisi varmaankaan kovin hyvää arviota antanut. Jouduimme aikatavalta yksin selviytymään eteen tulevista tilanteista. Toimintamallit oppilaitoksissa ovat muuttuneet yhteisöllisempään suuntaan. Koulutuksen laajennuttua erilaiset oppijat opiskelevat pitkälti yhteisissä oppimisympäristöissä. Opettajien ja muun henkilökunnan ja ympäröivän yhteisön välinen yhteistyö korostuu tämän päivän koulutyössä. Opettajan ei tarvitse selviytyä kaikista asioista yksin. Erityisopettajan asiantuntijuus tuo oppilaitokseen lisää mahdollisuuksia kehittää opetuksen laatua ja toimintamalleja.

Jari Laukia

Johtaja

HAAGA-HELIA Ammatillinen opettajakorkeakoulu

jari.laukia@haaga-helia.fi

HAASTEET

Ammattikorkeakoulun opintojen edistämisen

JANNE AHTINEN työskentelee neljättä vuotta Turun ammattikorkeakoulun opinto-ohjaajana. Lukiossakin opinto-ohjaajana toimineella Ahtisella on vahvat näkemykset miten ammattikorkeakouluissa saataisiin useammat opiskelijat suoriutumaan kursseistaan ja valmistumaan.

Turun ammattikorkeakoulun opinto-ohjaaja Janne Ahtisen mielestä ammattikorkeakoulut voisivat tehdä entistä enemmän opiskelijoiden opiskeluprosessin tukemisessa. Opiskelijat tarvitsevat apua eri asioissa, jotta saavat kurssit suoritettua ja valmistuvat.

Ahtinen kokee, että opiskelijoille pitäisi antaa tukea ja lisäopetusta jos he sitä tarvitsevat, arviointimenetelmiä voisi mahdollisesti uusia ja opettajat voisivat joustaa enemmän. Näin useammat opiskelijat selviytyisivät kursseistaan, eivätkä ensimmäisen vuoden kurssit jäisi roikkumaan suorittamatta vuosikausiksi. Valmistumisessa on myös omat haasteensa.

– Työelämä imaisee mukaansa ja opiskelijalla jää opinäytetyö tekemättä. Opinnäytetyönohjaaja voisi olla aktiivisempi ja ottaa yhteyttä opiskelijaan ja kannustaa häntä saattamaan opinnot loppuun. Monet ajattelevat, että koska kyseessä on korkeakoulu, niin opiskelija hoitaa itse hommansa, sanoo Ahtinen.

KOULUJEN JA OPETTAJIEN HAASTEET

Ammattikorkeakoulussa opettajat ovat saaneet pedagogisen koulutuksen. Opiskelijat noudattavat lukujärjestyksiä ja ovat usein koulussa kahdeksasta neljään.

– Näen että ammattikorkeakoulut ovat selkeästi kouluja ja esimerkiksi meillä Turun ammattikorkeakoulussa tutoropettajat tapaavat säännöllisesti omia ryhmiään, ja heti huomaavat jos joku opiskelijoista puuttuu.

Opiskelijoiden opiskeluprosessin tukemisessa opettajilla pitää olla selkeä opetusstrategia. Luentojen lisäksi opettajien pitäisi tarjota vaihtelua opetuksessaan esimerkiksi projektitöiden kautta.

– Opiskelijat pitää saada aktiivisiksi, niin että he itse tekevät ja oppivat, eivätkä vain istu passiivisina ja kuuntele luentoja.

Opiskeluvaikeudet, kuten lukuvaikeudet, pitäisi myös ottaa huomioon entistä enemmän. Useimmiten opiskelija kertoo opettajalle vaikeuksistaan ja opettaja katsoo mitä voi asialle tehdä. Opiskelijalta kuitenkin vaaditaan paljon, että hän käy erikseen jokaisen opettajan kanssa selvittämässä asiaa.

– Opinto-ohjaaja voisi käydä alustavat neuvottelut opettajien kanssa ja sitten opettaja ja opiskelija voisivat hoitaa asian loppuun keskenään, ehdottaa Ahtinen.

Janne Ahtisen mielestä ammattikorkeakoulut voisivat auttaa opiskelijoita enemmän opintojen edistymisessä.

MUUTOKSIA OPETUKSESSA

Opiskelijoiden opintoprosessien edistämiseksi on ammattikorkeakouluissa tehty muutoksia opetuksessa. Viime vuosina erilaiset opetusmenetelmät ja projektit ovat tulleet opiskelijoille tutuiksi.

– On kehitetty uusia opetusmenetelmiä kuten harjoitusryhmiä ja osuuskuntia, joista opiskelija kerryttää opinnot samalla kun työskentelee oman alansa parissa.

– Yksi hieno projekti tietotekniikan puolella Turun ammattikorkeakoulussa on Lego-projekti. Siinä opiskelijat käyttävät pienryhmissä Legon Mindstorm pakettia robotin rakentamiseen ja ohjelmointiin. Opiskelijat saavat tehtävän, esimerkiksi kehittää kestävästä kehityksen laitteen. Tehtävän kautta he oppivat ohjelmointiajattelua samalla kun tekevät konkreettisesti. Lopuksi järjestetään messut jonne jokainen ryhmä tekee markkinointimateriaalinsa, Ahtinen selittää innoissaan.

Tulevaisuudessa Ahtinen uskoo, että ammattikorkeakoulujen opetuksessa kiinnitetään entistä enemmän huomiota käytännön oppeihin, teoriaosuuksia unohtamatta. Hän toivoo myös näkevänsä entistä enemmän erilaisia opetusmenetelmiä ja joustavampia opiskeluväyliä. Erilaisien oppijoiden haasteita ei myöskään pitäisi unohtaa.

TEKSTI ja KUVA Mari Kaislaniemi

”Sellainen demokraattinen juttu”

Osallistavan kasvatuksen lähtökohtana on, että niin koulussa kuin työelämässä on erilaisia oppijoita ja ihmisiä. Kaikille halutaan taata mahdollisuus toimia itsenäisesti omassa elämässään. Nuorille tärkeitä rakennuspuita tähän ovat tasavertainen koulutus ammattiin ja työpaikan löytäminen.

Opettajan kannalta osallistavan kasvatuksen periaatteiden toteuttaminen tarkoittaa oman osaamisen kehittämistä ja paneutumista opiskelijoiden erilaisiin oppimistarpeisiin. Erityisopetuksessa oppijoita on tukemassa moniammatillinen työryhmä, mikä merkitsee tiivistä yhteistyötä eri alojen ammattilaisten kesken. Koko koulu yhteisöltä vaaditaan sitoutumista ja kehittämisen henkeä – yhteisöllistä ajattelua suljettujen ovien sijaan. Myönteisen opiskeluilmapiirin luominen ja opiskelijoiden motivointi ovat osa kaikkien opettajien jokapäiväistä työtä. Opettajan rooli muuntautuu yksinäisestä puurtajasta yhteistoimintaan ja yhteisöllisyyteen ohjaavaksi valmentajaksi.

Apua opelle ja oppijalle

Erityisopetuksessa parhaisiin tuloksiin päästään kun oppimista on tukemassa moniammatillinen työryhmä, johon voivat kuulua ryhmän ohjaajana toimiva opettaja, erityisopettaja, kuraattori, luki-opettaja ja koulupsykologi. Parhaimmillaan nuori kokee, että koulun aikuiset välittävät hänestä ja osallistuvat ohjaamiseen riippumatta ammattinimikkeestä.

Opiskelijan oppimista voidaan auttaa monin keinoin. Opettaja voi antaa oppijalle tunnilla jaettavat monisteet etukäteen tutustuttavaksi, joustaa etätehtävien palauttamisajoissa sekä mitata osaamista perinteisen kokeen sijaan suullisesti. Oppimateriaalin muokkaaminen on myös usein tarpeellinen keino auttaa oppimista. Opettaja voi laatia opetusmateriaalit selkokielisiksi ja käyttää enemmän visuaalista viestintää tekstien sijasta. Asiat voi myös pilkkoa pieniin ja havainnollisiin osiin. Keskittymällä olennaiseen varmistetaan, että oppimistavoitteet saavutetaan ja opiskelijalla on valmistuessaan hyvät valmiudet siirtyä työelämään.

Myös opetusjärjestelyin voidaan vastata opiskelijoiden tarpeisiin. Ryhmässä voi olla kaksi opettajaa, jotka opettavat ja ohjaavat yhtä aikaa ryhmän opiskelijoita. Samanlaisopetuksen ohella voidaan toteuttaa rinnakkaisopetusta, jolloin ammatillisen aineen opettaja opettaa muutamaa opiskelijaa kerrallaan erillisessä tilassa. Luki- tai klinikkar ryhmä voi kokoontua tarkastelemaan muiden muassa äidinkielen, matematiikan tai vieraiden kielten kysymyksiä. Tarvittaessa voidaan antaa yksilöllistä opetusta myös oppituntien ulkopuolisena aikana. Työvaltaisessa oppimisessä opiskellaan keskustellen ja asioiden ymmärtäminen ja omaksuminen testataan käytännön harjoituksin.

Ammatillisen koulutuksen tehtävänä on valmistaa opiskelijat työelämään. Äidinkielen tunneilla tämä tarkoittaa työhakemusten laatimista ja haastatteluihin valmistautumista. Työssäoppimisjaksot sijoittuvat toisen ja kolmannen vuoden kevääseen, mikä tarjoaa usein työnantajille ja opiskelijalle mahdollisuuden jatkaa työsuhdetta palkallisenä kesätyönä tai vakinaisena työnä.

Osallistavan kasvatuksen onnistunut toteutuminen voi vaatia uutta ajattelutapaa koko työyhteisöltä. On tärkeää, että kaikki ovat mukana laatimassa yhteisiä pelisääntöjä ja toimintamalleja. Ne luovat turvallisen oppimisympäristön, jossa opiskelijat tietävät, mitä heiltä edellytetään ja vaaditaan.

Risto Saarimaa valmistui ammatillisesti erityisopettajaksi.

Koulutus antaa eväät

HAAGA-HELIA Ammatillinen opettajakorkeakoulu tarjoaa opettajille mahdollisuuden jatkokoulutukseen, jossa osallistava kasvatusta on johtavana teemana.

Kirsi Pirinen Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden opettajainkoulutuksesta ja **Risto Saarimaa** Vantaan ammattiopisto Variasta valmistuivat joulukuussa ammatillisiksi erityisopettajiksi. Kumpikin kannattaa osallistavaa kasvatusta, jossa kaik-

kien oppijoiden yhtäläinen osallistuminen opetukseen ja vaikuttamiseen turvataan. Käytännössä tämä tarkoittaa, että oppijat otetaan yksilöllisesti huomioon opetuksessa ja työssäoppimisessa. Tavoitteena on, että jokainen nuori lähtee rohkeasti tavoittelemaan työllistymistä jo ammatillisten opintojen alkuvaiheesta alkaen.

Tukea tarvitsevien opiskelijoiden ohjaamisessa opettajan persoonalla on yhtä tärkeä merkitys kuin hänen käyttämälään opetusmenetelmillä. Ohjaus on prosessi ja siihen liittyy välittämistä, selventämistä, rohkaisua, tukea ja aktivoimista.

Saarimaan mielestä erityisopettajakoulutus on antanut hyviä eväitä opettamiseen. Tärkein niistä on tapa katsoa oppimista oppijan näkökulmasta. Saarimaan mielestä kaikkien opettajien olisi hyvä tutustua erityisopetukseen, vaikka vain muutamien päivien kursseilla.

Kaikki opiskelijat ovat erilaisia oppijoita. Osalle opiskelijoista räätälöidyt tai vaihtoehtoiset suoritustavat toimivat parhaiten. Saarimaan sanoin ”Se on sellainen demokraattinen juttu”. Kaikki ovat mukana erityistarpeista riippumatta.

Pirinen näkee osallistavan kasvatuksen parhaat puolet samaten yksilön kannalta: ”Opetuksen toteutumisessa parasta on yksilöllisyys; opiskelijan tukeminen ja kunnioittaminen yksilönä. Jokaisessa yksilössä on osaamista”.

HAAGA-HELIA Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa alkaa erityisopettajakoulutus keväällä 2010. Hakuaika siihen on tammikuussa.

TEKSTI JA KUVAT Pasi Vento

RAJATON OPPIMINEN

Opetusministeriön tukemassa TUKEA-hankkeen (ammatillisen verkkopedagogiikan kehittäminen) päätöseminaarissa tarkasteltiin oppimisen ja opetuksen rajattomia ulottuvuuksia – unohtamatta kuitenkaan rajoja.

Yhdysvaltalainen **John Moravec** toi näkyviin yhteiskunta 3.0 ja koulutus 3.0 käsityksensä ja käytäntönsä. Kompleksinen, itseohjautuva ja luovasti hajoittava yhteiskunta tuottaa koulutuksen, joka toteutuu kaikkialla, jossa jokainen on opettaja, joka luodaan yhteisöllisesti ja aina uudestaan tilannekohtaisesti.

Kanadalaisen **Terry Andersonin** esityksen (online esityksenä Melbournesta, Australiasta) ydin oli Open Educational Resources (OER). Avoimet koulutusresurssit tarkoittavat avoimia aineistoja, kursseja ja koulutusohjelmia, avointa ohjausta ja opetusta, avoimia julkaisuja ja paljon muuta. Rajattomuus merkitsee käytännössä OER:n uudelleenkäyttöä, uudelleenmuokkausta, uudelleenyhdistämistä ja jakamista toisten kanssa.

Pekka Ihanainen ja **Kari Kekkonen** HAAGA-HELIA Ammatillisesta opettajakorkeakoulusta puhuivat esityksessään rajattomuudesta ammatillisessa koulutuksessa. Se

merkitsee useita erilaisia ja vaihtoehtoisia polkuja oppia ja hankkia osaamista. Monet olemassa olevat rajoitukset, kuten opetus suunnitelmat, palkkausperusteet sekä traditiot toimia niin kuin ennenkin estävät ammatillisen koulutuksen avautumista.

Seminaariaineistot sekä esitysten ja työpajojen nauhoitukset löytyvät seminaariblogista <http://rajatonoppiminen.blogspot.com>

TEKSTI Projektiasiantuntija Pekka Ihanainen

matka ammatillisen erityisopetuksen arkeen

”**Mahdollisuus harjoittaa vapaasti omia kykyjään on onnen ydin.**” *Aristoteles*

HAAGA-HELIA Ammatillinen opettajakorkeakoulu järjestää ammatillista erityisopettajankoulutusta. Erityispedagogiseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan liittyen kartoitimme ammatillisen erityisopetuksen arkea kuluvan syksyn aikana toteuttamalla tähän teemaan liittyviä tutustumiskäyntejä sekä syvähaastatteluja. Syvähaastatteluihin osallistui kahdeksan ammatillisessa erityisopettajankoulutuksessa olevaa opiskelijaa, jotka valmistuivat joulukuussa 2009. Lisäksi haastateluun osallistui kolme jo ammatillisen erityisopetuksen parissa pitkään työskennellyttä opettajaa.

Kävimme myös tutustumassa ammatillisen erityisopetuksen arkeen Turun seudulla. Saimme viettää mielenkiintoisen ja monella tapaa erityisopetuksen arkea avartavan päivän Bovallius instituutissa.

Tutustumisretkellämme tapasimme elämänmyönteisiä, iloisia opiskelijoita, jotka olivat motivoituneita ja omasta alastaan ylpeitä tulevia ammattilaisia. Saimme osaksemme ystävällisen vastaanoton ja meille esiteltiin yksikköä ja opetustoimintaa opiskelijoiden toimesta kohteliaan avoimesti. Oppimisen ilo ja sosiaalinen huolenpito opiskelijaryhmän kesken välittyi meille vierailijoille välittömästi luokkaan mennessämme.

Tulosten analysointi on aloitettu, tarkempi analyysi valmistuu myöhemmin. Tähän artikkeliin olemme nostaneet alustavia tulkintoja aineistostamme, joita esittelemme seuraavaksi:

Näkökulmia arjen toimintaan

Ammatilliseen erityisopetukseen liittyvien oppimisympäristöjen ja opetuksen kehittäminen perustuu autenttisiin ja eri osaamisalueita kokoaviin oppimisympäristöihin, joissa korostuvat osaamisen yhteisöllinen ja yhteistoiminnallinen rakentaminen sekä ongelmaperustaisuus.

Ammatillisen erityisopetuksen pedagogisissa toteutustavoissa on kiinnitetty erityistä huomiota erityistä tukea tarvitsevan opiskelijan henkilökohtaisiin oppimispolkuihin. Tämä näkyy arjen opetustoiminnassa monella eri tavalla. Ammattitaitoja harjoitellaan käytännössä kunkin opiskelijan henkilökohtaiset tarpeet huomioiden. Arjen opetustoiminnassa näkyikin oppimisen ilo ja yhteisöllisyys.

Oppimisympäristöjen ja ohjauksen kehittäminen

Laadun merkitys ammatillisessa erityisopetuksessa on tärkeää. Oppimista ei edistä pelkästään yksilöopetuksen määrän lisääminen. Laatuun liittyy ammatillisessa erityisopetuksessa myös se, että erilaisten oppimisvaikeuksien kohdalla pyritään käyttämään suoran vaikuttamisen lisäksi myös muita opetuksen ja ohjauksen muotoja, kuten erilaiset työharjoittelun ja työssäoppimisen toteuttamismuodot. Ne ovat avoimempia ja sallivat kokeilevan, monimuotoisen toiminnan tyylin.

Ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden joukossa on yhä enemmän erityistä tukea tarvitsevia nuoria, joiden ohjauksesta ja opetuksesta nousee opettajille uusia monimuotoisia pedagogisia haasteita. Esimerkkinä tästä on mm. ammatillisen koulutuksen tehtäväksi annettu vaikeimmin vammaisten opetuksen järjestäminen. Yhteiskunnan ja työelämän muutokset ovat tuoneet ammatilliseen erityisopetukseen uusia kohderyhmiä. Pitkäaikainen työttömyys yhdessä muiden sosiaalisten ongelmien ja toimintarajoitusten kanssa on aiheuttanut syrjäytymistä. Lisäksi monikulttuurisuus ja maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden oppimisen haasteet tuovat uudenlaisia haasteita myös erityisopetukseen.

Yhteistyöllä eteenpäin

Tärkeänä havaintona keskusteluista korostaisimme ammatillisen erityisopetuksen tiimien yhteistyötä. Ammatillisen erityisopetuksen parissa työskentelevät opettajat ja ohjaajat sekä muu opetushenkilöstö suunnittelevat ja arvioivat yhdessä koulutuskokonaisuutta. Työryhmillä onkin paljon

moniammatillista osaamista ja tahtoa kehittää ohjausta ja erityisopetusta yhä enemmän opiskelijoiden henkilökohtaisia tarpeita palvelevaksi kokonaisuudeksi.

Lisäksi oppilaitosten työyhteisöt, joissa vierailimme, ovat suhtautuneet erittäin myönteisesti tutustumiskäyntiimme sekä yhteistoiminnalliseen keskusteluun ammatillisen erityisopetuksen ympärillä. Yhteistyö on mielestämme ollut mielenkiintoista ja monella tapaa antoisaa.

Tulevaisuuden näkymiä haasteellisessa ammatillisen erityisopetuksen työkentässä

Ohjaamisessa on tärkeää, että motivaatio ja koko oppimisprosessi jäsenetään yhdessä opiskelijan kanssa, tuetaan itsevaluullista oppimista sekä jatkuvaa itsearviointia. Oleellista onkin se, että tietoa ei anneta valmiina paketteina vaan lähinnä innostetaan opiskelijaa oppimaan.

Ammatillista erityisopettajaa voisi hyvin kuvata myös aktiivisena ja innovatiivisena yhteyksien luojana ja ylläpitäjänä. Arjen tutustumiskäyntien kautta olemme pyrkineet kuvaamaan uutta erityisopetuksen kenttää, jossa opettajalta edellytetään hyvinkin laaja-alaista ammattituntemusta ja kykyä luoda erilaisia ohjaus- ja opetustilanteita.

Ammatillisilla erityisopettajilla on juuri sellaista arjen tietämystä ja osaamista, joita pitäisi hyödyntää nykyistä enemmän ammatillisen koulutuksen erilaisissa toimintaympäristöissä. Näkemyksemme mukaan ammatillisen erityisopetuksen osalta tärkeää tulee edelleenkin olemaan verkostoituvan työotteen kehittäminen ja erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden itsenäisen arkielämän taitojen tukeminen.

TEKSTI lehtori Leena Nuutila ja kasvatustieteiden harjoittelija Marjukka Kalilainen

Polunrakentajat

MONIKULTTUURISESSA KOULUMAAILMASSA

HAAGA-HELIA Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa on käynnistynyt syksyllä Polunrakentajat monikulttuurisessa koulumaailmassa täydennyskoulutus. Koulutuksen tavoitteena on lisätä opetus- ja ohjaushenkilökunnan valmiuksia ja osaamista kohdata opiskelijoita ja heidän lähi-ihmissiään, jotka omaavat erilaisen kulttuuristaustan. Koulutuksessa kehitetään toimivia alueellisia yhteistyöverkostoja ja osallistujien osaamista ohjaus-, neuvonta-, ja tukipalveluiden tarjoajina sekä tuottajina.

Koulutuksen sisältönä ovat inklusiivisen ja integraatioperiaatteen mukaisen koulutuksen toimintatavat ja menetelmät sekä oppijoiden ammatillisten polkujen etsiminen ja työllistymisen edistäminen. Koulutuksessa tarkastellaan omaa kulttuurista identiteettiä, arvoja, asenteita ja ennakkoluuloja sekä erilaisten kulttuurien kohtaamista arkipäivän työyhteisössä. Lisäksi koulutus tarjoaa työvälineitä kansainvälistyvään koulutukseen sekä sen kehittämishaasteisiin.

Koulutuksen toteutustapa on yhteistoiminnallinen ja vuorovaikutuksellinen. Koulutus sisältää lähiopetusta sekä etäopiskelua, lisäksi ohjauksessa hyödynnetään Moodle verkko-oppimisympäristöä sekä muita sosiaalisen median työkaluja, kuten esim. Skypeä ja Connect-Pro-oppimisympäristöä.

Monikulttuurinen ohjaus koulumaailmassa asettaa ohjaustyötä tekeville opettajalle monenlaisia haasteita. Ohjaukseen liittyvät näkökulmat arjen tilanteisiin voivat olla hyvin erilaisia. Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden/asiakkaiden ohjaus voidaan tällöin nähdä hyvinkin laajasti. Ohjaus on usein psykososiaalista, jonka tarkoituksena on

auttaa opiskelijaa/asiakasta kotoutumaan uuteen ympäristöön sekä sopeutumaan yhteiskuntaan. Ohjauksen pedagogisena lähtökohdana on voimaantuminen (empowerment). Voimaantuminen kuvaa laajemminkin ohjausta, jossa opiskelijaa/asiakasta autetaan löytämään omat vahvuutensa sekä voimavaransa ja työskentelemään siten omien tavoitteidensa mukaisesti.

Voidaan ajatella, että ohjauksen ja erityisesti monikulttuurisen kohtaamisen lähtökohdana on ohjaajan ajattelun syvyys ja kyky kohdata sekä ymmärtää erilaisuutta. Ohjaajan omat arvot, ihmiskäsitys ja käsitys oppimisesta vaikuttavat hänen toimintaansa. On tärkeää, että monikulttuurisessa ohjaustoiminnassa työskentelevä opettaja miettii myös omia arvojaan ja mahdollisia ennakkoluulojaan.

Onnistuneen ja tuloksekkaan ohjauksen perustana onkin henkilökohtaisen kontaktin saaminen ohjattavaan ja luottamuksellisen ohjausilmapiirin luominen. Tämä vaatii usein myös ohjaukseen liittyvien tavoitteiden ja käytäntöjen selkiyttämistä. Opettajan on tärkeää tiedostaa, mikä on ohjaajan rooli, mitä ohjattavalta odotetaan jne. Usein hyvä ja luottamusta herättävä ohjausilmapiiri syntyy yksinkertaisen arkipäivän tekemisen ja toiminnan kautta.

Polunrakentajat monikulttuurisessa koulumaailmassa valmennusohjelman keskeisenä tavoitteena on antaa monikulttuurisen ohjauksen parissa työskentelevälle opettajalle mahdollisimman käytännönlähtöisiä ohjauksen työkaluja, joita hän mahdollisuuksiensa mukaan voi testata ja kokeilla omassa työympäristössään koulutusohjelman aikana.

TEKSTI Yliopettaja Eija Honkanen, lehtori Leena Nuutila

OPETTAJAKORKEAKOULUN TUOTTAMIA JULKAISUJA

Töytäri-Nyrhinen, A. (toim.) Suunnannäyttäjiä – uusia avauksia ammattikorkeakouluopettajien työhön. HH Kehittämöraportteja 4 / 2009. ISBN 978-952-5685-55-8

Lambert, P. & Vanhanen-Nuutinen, L. (toim.) Hankekirjoittaminen. Välineitä hanketoimintaan ja opinäytetyöhön. HH Tutkimuksia 2 / 2009. ISBN 978-952-5685-63-3

Ihanainen, P. (toim.) Puolipilvistä ja kirkastuvaa. Ammatillisen verkko-pedagogiikan kehittäminen. HH kehittämisraportteja 5 / 2009. ISBN 978-952-5685-56-5

Mika Saranpää ja TUNNE5-työryhmä. OSAAMISEN TUNNISTAMINEN – työkirja ammattikorkeakouluille. ISBN 978-952-5685-58-9 (nid.)

Jaakkola R. & Haltia P. (toim.) Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen – hyviä käytäntöjä. ISBN 978-952-5685-61-9

Peisa, S. Oppimista työelämän kanssa. ISBN 978-952-5685-65-7

HAAGA-HELIA PEDAGOGI Ilmestymis- ja aineistoikataulu 2010

nro.	Ilmestyy	Aineistopäivä
1	toukokuussa 2010	30.4.2010
2	joulukuussa 2010	30.11.2010

ILMOITUSKOOT JA HINNAT

koko	hint
1/4 pysty, 101 mm x 139 mm	300,-
1/4 vaaka, 200 mm x 70 mm	300,- (alv. 0%)

Ilmoitusvaraukset

Marja Michelsson, HAAGA-HELIA
Ammatillinen opettajakorkeakoulu
marja.michelsson@haaga-helia.fi
050 5703 184

HAKU AMMATILLISEEN OPETTAJANKOULUTUKSEEN JA ERITYISOPETTAJANKOULUTUKSEEN 7.–29.1.2010

HAAGA-HELIA Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa voit suorittaa työsi ohella monimuotoisesti ammattioppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen opettajilta vaadittavat 60 op:n laajuiset pedagogiset opinnot (myös englanniksi) sekä ammatillisen koulutuksen opettajille tarkoitetun erityisopettajakoulutuksen (60 op).

Opiskelu alkaa toukokuussa 2010 kaikissa koulutusohjelmissa ja opiskelumuodoissa.

Nettihakua osoitteessa www.opekorkeahaku.fi

LISÄTIETOJA

www.haaga-helia.fi/aokk
040 488 7520 tai 040 488 7521

GUIDELINES

Application form and applicant's guide www.haaga-helia.fi/aokk/en
Further information 040 488 7521

INFOTILAISUUDET

Helsingissä to 14.1.2010 klo 15.00–16.30
HAAGA-HELIA, Ratapihantie 13, auditorio, 1. krs

Turussa tiistaina 12.1.2010 klo 11.00–12.00
Turun AMK, Lemminkäisenkatu 30, sali A173 Lemminkäinen

TUTKIMUS AMMATILLISTEN OPETTAJAKORKEAKOULUJEN OPISKELIJAVALINNASTA

Ammatillisten opettajakorkeakoulujen opettajan pedagogisiin opintoihin on haettu vuodesta 2004 alkaen sähköisen yhteishakujärjestelmän kautta. Hakijamäärät ovat moninkertaistuneet aiempiin vuosiin verrattuna, ja ammatillisiin opettajaopintoihin on vuosittain tuhansia hakijoita.

Ammatilliset opettajakorkeakoulut käynnistivät lokakuun alussa opetusministeriön rahoittamana ammatillisen opettajakoulutuksen opiskelijavalintaa selvittävän tutkimushankkeen. Hankkeen koordinoinnista vastaa HAAGA-HELIA Ammatillinen opettajakorkeakoulu. Tutkimushankkeessa tullaan selvittämään ammatillisen opettajakoulutuksen opiskelijoiden valintaa opettajakorkeakoulujen näkökulmasta. Tutkimuksessa avataan nykyisen opiskelijavalinnan perusteita, ja selvitetään, miten opiskelijavalinnalla voidaan vaikuttaa siihen, että ammatilliseen opettajakoulutukseen valikoituvat opettajan työhön soveltuvat henkilöt.

Lisätietoja tutkimuksesta saa tutkija Niina Manniselta
niina.manninen@haaga-helia.fi
HAAGA-HELIA Ammatillisesta opettajakorkeakoulusta.